

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 154)
transportministerråd
(Offentligt)

UVT, Alm. del - bilag 65 (Løbenr. 3499)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	30. oktober 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Trafikministeriets grundnotat vedrørende Kommissionens meddelelse af 24. september 2002 angående status for Galileo-projektet, KOM(2002) 518.

Trafikministeriet

Notat

Dato : . oktober 2002

Grundnotat vedr. Kommissionens meddelelse af 24. september 2002 angående status for Galileo-projektet (KOM (2002)518)

1. Indhold

Kommissionen har den 24. september 2002 vedtaget en meddelelse (KOM (2002)518), der indeholder en status for satellitnavigationsprojektet Galileo, som det blev besluttet at iværksætte på Rådsmødet (transport og telekommunikation) den 26. marts 2002 i samarbejde med Den Europæiske Rumorganisation (ESA).

Meddelelsen omhandler følgende aspekter af programmet:

Etablering af et Fællesforetagende

Rådet vedtog formelt den 21. maj 2002 en forordning om oprettelse af et fællesforetagende i henhold til EF-traktatens art. 171. Fællesforetagendet har til opgave at stå i spidsen for Galileo-projektet i udviklings- og testfasen frem til udgangen af 2005.

Etableringen af fællesforetagendet afventer afklaring i ESA af fordelingen af ESA-medlemslandenes bidrag til Galileo-budgettet, idet visse medlemslande hovedsageligt af politiske grunde hver især ønsker at være den største bidragsyder til projektet.

Når dette spørgsmål er afklaret, kan det første møde afholdes i fællesforetagendets bestyrelse, som på sit første møde skal træffe beslutning om bestyrelsens forretningsorden, en samarbejdsaftale mellem fællesforetagendet og ESA, fællesforetagendets finansielle statut, fællesforetagendets budget for 2002 samt udpegelse af en direktør for fællesforetagendet.

Den væsentligste opgave for fællesforetagendet er herudover i første omgang at fastlægge terms of reference for det offentlige udbud, der har til formål at danne grundlag for udvælgelsen af den kommende systemoperatør, dvs. det private foretagende, som skal administrere projektet i igangsætningsfasen (2006-2007) og den efterfølgende driftsfase.

2. Systemsikkerhed

I henhold til forordningen om oprettelse af fællesforetagendet Galileo skal der til behandling af sikkerhedsspørgsmål i forbindelse med Galileo-systemet oprettes et sikkerhedsorgan bestående af en repræsentant for hver medlemsstat og af en repræsentant for Kommissionen.

Idet dette sikkerhedsorgan endnu ikke er oprettet har Kommissionen afholdt nogle indledende møder med de sikkerhedseksperter fra medlemslandene, som var udpeget til at varetage dette spørgsmål i forbindelse med projektets definitionsfase.

Ifølge Kommissionen skal sikkerhedsorganet varetage følgende opgaver:

1. stille ekspertise til rådighed i form af rådgivning vedrørende systemets tekniske udformning i relation til sikkerhed (kryptering o.lign.)
1. bistå Kommissionen i forhandlinger med tredjelande, f.eks. i spørgsmålet om frekvenser
1. bistå ved udformningen af det fremtidige operationelle sikkerhedssystem, som skal varetage spørgsmål om signalrestriktioner eller –afbrydelse i krisesituationer, definition af hvilke brugere, der kan anvende krypterede modtagere, samt overvågning af overholdelse af internationale forpligtelser vedrørende ikke-spredning, eksportkontrol o.lign.

3. Definition af services

Med henblik på at fastlægge systemets tekniske specifikationer (satellitdesign, strukturen af jordstationer, frekvensplan etc.) bør der inden udgangen af 2002 træffes endelige beslutninger om, hvilke services Galileo skal kunne tilbyde. En beslutning herom må tages inden det offentlige udbud vedrørende udviklingsfasen (2002 – 2005), således at interesserede industri- og finansvirksomheder har et grundlag for deres eventuelle bud.

Hertil kommer, at Galileos services må defineres, for at der kan indgås internationale aftaler, navnlig hvad angår interoperabilitet med det amerikanske GPS-system, samt med henblik på at definere specifikationerne for Galileo-systemets kommende operatør.

På grundlag af de hidtidige undersøgelser af markedet, herunder drøftelser med mulige brugergrupper, foreslår Kommissionen følgende service-niveauer:

1. En åben basal service

, som vil være gratis og indebærer anvendelsesmuligheder for den brede offentlighed (massemarkedsanvendelser og services af almindelige interesse. Denne service vil svare til det eksisterende civile GPS-signal, men med forbedret kvalitet og pålidelighed.

1. En kommerciel service

, som tager sigte på erhvervsmæssig anvendelse og garanterer en større forsyningssikkerhed end den åbne service.

1. En "vital" service

(Safety of Life Service) af høj kvalitet og integritet til brug for sikkerhedskritiske anvendelser, f.eks. luftfart og søfart.

1. En eftersøgnings- og redningsservice

, som har til formål at forbedre eksisterende redningstjenester.

1. En offentligt reguleret Service (PRS)

, som vil være krypteret og modstandsdygtig over for jamming og interferens. Denne service vil være reserveret til offentlige myndigheder hovedsageligt med ansvar for civil beskyttelse, national sikkerhed og håndhævelse af lovgivning.

For så vidt angår den offentligt regulerede service (PRS) anfører Kommissionen i meddelelsen, at der er behov for en sådan service på baggrund af den sårbarhed, der kendetegner de åbne signaler i relation til følsomhed over for interferens og målrettet manipulation.

PRS er derfor forsynet med en grad af modstandsdygtighed over for jamming, som ikke tilbydes af de andre Galileo-services.

De specielle optimerede modtagere og antenner til PRS-signalet og licenserne hertil vil være under streng kontrol med henblik på at forhindre kriminell eller fjendtlig anvendelse imod EU's medlemsstater og deres allieredes interesser. Adgangen til PRS vil være beskyttet af krypteringssystemer, som er godkendt af medlemsstaterne.

PRS er designet til at reducere risikoen for, at regeringsgodkendte brugere mister adgang til et vedvarende signal i tilfælde af trusler eller krise. Der vil være et begrænset antal af godkendte brugere, f.eks.

a) på europæiske plan

- Det Europæiske politikontor (Europol)

- Det Europæiske Anti-Svindelkontor (OLAF)

- Civile beskyttelses og sikkerhedstjenester (fx Det Maritime Sikkerhedsagentur, fredsbevarende styrker og humanitære hjælpeorganer)

b) i medlemsstaterne

- Lovhåndhævelses- og sikkerhedstjenester

- Organer og tjenester, der bekæmper kriminalitet

- Efterretningstjenester, der er ansvarlige for national sikkerhed

- Organer, der er ansvarlige for kontrol og overvågning af ydre grænser

Et særligt problem forbundet med PRS er, at der er en overlapning mellem det ene af de to frekvensområder, som PRS anvender, og tilsvarende det ene af to frekvensområder, som det amerikanske militære GPS-signal (M-Code) anvender. Dette overlap, som er en normal foreteelse på frekvensområdet, overstiger ikke de tilladte normer for interferens, som er vedtaget i Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU).

Fra USA, som hidtil har haft et de facto monopol på satellitnavigation, er der imidlertid udtrykt modstand mod dette overlap, idet det med det valgte frekvensområde for PRS ikke vil være muligt for USA at jamme PRS, såfremt man måtte ønske dette, uden samtidig at påvirke det militære GPS-signal. Kommissionen anfører som svar herpå, at det valgte frekvensområde, som er reserveret i ITU, overholder de internationale regler for interferens og at det valgte frekvensspektrum er markant bedre til det valgte formål i relation til modstandsdygtighed og robusthed, cost-benefit forhold samt garanti for kontinuitet og integritet.

4. Reservation af frekvenser

På Verdensradiokonferencen i Istanbul i 2000 blev der reserveret yderligere frekvensspektrum til satellitnavigationstjenester, dog ikke specifikt til Galileo eller andre satellitnavigationssystemer. Efterfølgende er der indsendt ansøgninger til ITU fra en lang række lande om tildeling af frekvensspektrum til en række satellitnavigationssystemer, navnlig Galileo. Rettighederne til de anmeldte frekvenser til Galileo bortfalder, hvis de ikke er udnyttet se nest medio 2004, med mindre der ansøges om forlængelse.

På den næste Verdensradiokonference i juni/juli 2003 må sameksistensen mellem forskellige satellitnavigationssystemer godkendes på baggrund af det begrænsede frekvensspektrum, der er til rådighed.

Fra de europæiske landes side må man derfor på konferencen i 2003 sikre, at det frekvensspektrum, der er reserveret til satellitnavigation, imødekommer den fleksibilitet, der er nødvendig for, at Galileo kan tilbyde de planlagte services.

Resultatet af Verdensradiokonferencen i 2003 er derfor afgørende for koordinationen mellem forskellige satellitnavigationssystemer (Galileo, GPS, Glonass og andre).

5. Relationer til tredjelande

Galileo er et globalt system, og internationalt samarbejde er derfor vigtigt for at udnytte Galileos potentiale fuldt ud.

En række tredjelande har udtrykt interesse for at blive tilknyttet programmet på den ene eller den anden måde. Et sådant samarbejde med tredjelande indebærer, at der må tages højde for en lang række spørgsmål så som systemovervågning og –sikkerhed, overførsel af teknologi, ophavsrettigheder og eksportkontrol.

USA

På grundlag af et forhandlingsmandat, som Rådet vedtog i oktober 1999, pågår der forhandlinger mellem EU og USA om indgåelse af en aftale vedrørende satellitnavigation. Formålet er at indgå en aftale mellem parterne ved udgangen af 2003, som fastlægger principperne for interoperabilitet og kommercielle spørgsmål i relation til brugen af Galileo og GPS.

Kommissionen anfører, at der er opnået gode fremskridt i spørgsmålet om interoperabilitet, ligesom USA har anerkendt, at satellitnavigation (udstyr og tjenester) er dækket af de internationale handelsregler, som er fastlagt i WTO.

Derimod har det hidtil ikke været muligt at opnå fremskridt i det i afsnit 3 nævnte spørgsmål om overlappning mellem frekvenserne til PRS og den amerikanske M-Code.

Rusland

Der har ligeledes været ført forhandlinger mellem EU og Rusland på grundlag af et forhandlingsmandat, der blev vedtaget af Rådet i oktober 1999. Disse forhandlinger har fokuseret på opstilling af scenarier for muligt samarbejde vedrørende Galileo, samt fælles industriprojekter og mulighed for et samarbejde vedrørende frekvenser, men har hidtil ikke ført til konkrete resultater. På grundlag af nylige bilaterale kontakter mellem Kommissionen og Rusland, herunder topmødet mellem EU og Rusland i maj 2002, er det besluttet at foretage en revurdering af de mulige samarbejdsområder. Kommissionen vil herefter fremlægge et aftaleudkast.

Kina

Kinas demografiske, økonomiske og politiske rolle samt landets satellitnavigationsaktiviteter peger i retning af et muligt samarbejde mellem EU og Kina om Galileo-projektet.

Der har således været kontakter mellem europæiske og kinesiske satellitnavigationseksperter og det er tanken at etablere et kinesisk-europæisk center for satellitnavigationssamarbejde i Kina. Den kinesiske premierminister har endvidere udtrykt kinesisk interesse for at blive fuldt involveret i Galileo-programmet finansielt, teknisk og politisk.

Kommissionen anfører i meddelelsen, at den i lyset af udsigterne til et muligt samarbejde med Kina, vigtigheden af et samarbejde med Kina i lyset af potentielt marked, standardiseringspolitik og frekvenser samt begge parters politiske mål i relation til uafhængighed, teknologisk overførsel m.v., i nær fremtid vil fremlægge et forslag til forhandlingsmandat vedrørende en aftale mellem EU og Kina.

Ud over de ovennævnte lande nævnes i meddelelsen muligheden for et satellitnavigationssamarbejde med landene i Middelhavsområdet, Latinamerika, Canada, Australien, Japan, Ukraine og Indien.

2. Høring

Meddelelsen er ikke sendt i høring.

3. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsmæssige konsekvenser.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen omtaler ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet i meddelelsen, men efter regeringens opfattelse følger det af Galileo-projektets natur, at det alene kan gennemføres på fællesskabsniveau.

5. Tidligere forelæggelser i Folketingets Europaudvalg.

Galileo-sagen har tidligere af trafikministeren været nævnt til orientering på møderne i Folketingets Europaudvalg den 26. marts 1999, den 1. oktober 1999, den 3. december 1999, den 24. marts 2000, den 23. juni 2000, den 29. september 2000, den 30. marts 2001, den 22. juni 2001, den 12. oktober 2001, den 22. marts 2002 og på mødet med Folketingets partier den 30. november 2001 samt med henblik på forhandlingsoplæg den 11. juni 1999 (iværksættelse af definitionsfasen), den 15. december 2000 og den 1. marts 2002. Sagen har tillige været nævnt af økonomiministeren på mødet i Europaudvalget den 9. marts 2001 og af finansministeren på mødet med Folketingets partier den 30. november 2001.